

عنوان مقاله:

مطالعه نقوش هندسی تکرار شونده در تزیینات معماری مساجد دوره سلجوقی در ایران

محل انتشار:

سومین کنگره بین المللی علوم زمین و توسعه شهری و اولین کنفرانس هنر، معماری و مدیریت شهری (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

زینت لطفی آصف - دانشجوی کارشناسی ارشد ارتباط تصویری، دانشگاه سوره

ماه منیر شیرازی - مدرس دانشگاه الزهرا و سوره تهران

خلاصه مقاله:

در دوره سلجوقی آرامش و ثبات سیاسی بر فضای جامعه حاکم بوده و در هنر و آثار هنری این دوره پیوند با علوم ریاضیات، هندسه، پزشکی و ادبیات را شاهد هستیم. همچنین توجه ترکان سلجوقی و حمایت آنان از دین اسلام و احداث تعداد قابل توجهی از بناهای مساجدی که در این دوره به دستور سلاطین سلجوقی با روش های خلاقانه زینت داده شده اند، نشان از اهمیت تزیینات مساجد این دوره دارد. شکل های هندسی همواره نوعی تکرار، کثرت و وحدت در کثرت را مطرح کرده و به ایجاد نظم بصری در تزیینات کمک می کنند. نقوش هندسی در معماری مساجد دوره سلجوقی برگرفته از چینش متفاوت آجر در بناهای این دوره بوده که انواع گره چینی ها نیز در زمره نقوش هندسی محسوب می شوند. مناره ها هم از جمله الحاقات مساجد سلجوقی می باشد که این تزیینات در آنها نیز به کار رفته است. هدف اصلی این مقاله بررسی انواع نقوش هندسی تکرار شونده در تزیینات دیوارها، مناره ها و گنبد در معماری مساجد دوره سلجوقی در ایران است. در دوره سلجوقی مساجد جامع اصفهان، زواره، اردستان، برسیان، گلپایگان، قزوین، گار، سین، جامع گز، جامع داراب، جامع سجاس و مسجد امام کرمان از جمله مهمترین مساجد بوده اند. نتایج بررسی ها نشان می دهد مهم ترین نقوش آجرکاری در مساجد این دوران طرح های لوزی، مربع، طرح های خفته راسته، گل انداز، کلوک بند و انواع شبکه هستند. عمده نقوش هندسی تکرار شونده در معماری مساجد این دوران نقوش گل انداز و کلوک بند می باشد. روش تحقیق این مقاله توصیفی-تحلیلی و با روش گرد آوری اطلاعات کتابخانه ای است و جامعه آماری شامل نقوش هندسی موجود در تزیینات آجری از سیزده مسجد دوره سلجوقی است.

کلمات کلیدی:

نقوش هندسی تکراری، مساجد، سلجوقی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/688587>

